Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2013. gada 22. janvārī*

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Vara un vara sakausējumu savienotājelementu Eiropas tirgus — Mātessabiedrības atbildība, kas izriet vienīgi no tās meitassabiedrības pārkāpjošās rīcības — Ne ultra petita princips — Spriedumā par meitassabiedrību pasludinātas atcelšanas sekas attiecībā uz mātessabiedrības juridisko situāciju

Lieta C-286/11 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2011. gada 6. jūnijā iesniedza

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Castillo de la Torre*, *V. Bottka* un *R. Sauer*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībniece –

Tomkins plc , Londona (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv *K. Bacon*, *barrister*, ko pilnvarojusi *S. Jordan*, *solicitor*,

prasītāja pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], M. Bergere [*M. Berger*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], M. Safjans [*M. Safjan*], D. Švābi [*D. Šváby*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 2. maija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2012. gada 19. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

1 Ar šo apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2011. gada 24. marta spriedumu lietā T-382/06 *Tomkins*/Komisija (Krājums, II-1157. lpp.; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru minētā tiesa, pirmkārt, daļēji atcēla Komisijas 2006. gada 20. septembra Lēmumu C(2006) 4180 par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/F-1/38.121 - Fitingi [Savienotājelementi]) (kopsavilkums - OV 2007, L 283, 63. lpp.; turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums") un, otrkārt, samazināja *Tomkins plc* (turpmāk tekstā – "*Tomkins*") uzliktā naudas soda summu.

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

2 Pārsūdzētā sprieduma 1.–3., kā arī 12. un 13. punktā Vispārējā tiesa konstatēja:

"1 Ar [strīdīgo] lēmumu [..] Komisija ir konstatējusi, ka vairāki uzņēmumi ir pārkāpuši EKL 81. panta 1. punktu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) 53. pantu, dažādos periodos laikposmā no 1988. gada 31. decembra līdz 2004. gada 1. aprīlim piedaloties vienotā, kompleksā un turpinātā Kopienu konkurences tiesību normu pārkāpumā, kas izpaudās kā pret konkurenci vērstu nolīgumu un saskaņotu darbību kopums vara un vara sakausējumu savienotājelementu tirgū EEZ teritorijā. Pārkāpuma elementi bija cenu noteikšana, vienošanās par cenu sarakstiem, atlaidēm un atmaksājumiem un par cenu paaugstināšanas mehānismiem, valsts tirgu un klientu sadale un citas komerciālās informācijas apmaiņa, kā arī piedalīšanās regulārās sanāksmēs un citu kontaktu uzturēšana nolūkā atvieglot pārkāpuma izdarīšanu.

2 Prasītāja [*Tomkins*] un tās meitassabiedrība faktisko apstākļu laikā [*Pegler*] (agrāk – *The Steel Nut & Joseph Hampton Ltd*) ir vienas no [strīdīgā] lēmuma adresātiem.

3 Prasītājai laikā no 1986. gada 17. jūnija līdz 2004. gada 31. janvārim piederēja 100 % no *Pegler*, kas ražo vara savienotājelementus, pamatkapitāla. 2004. gada 1. februārī *Pegler* tika pārdota tās vadošajam personālam. 2005. gada 26. augustā *Pegler Holdings Ltd* un *Pegler* nopirka sabiedrība *Aalberts Industries NV*, kas ir viena no [strīdīgā] lēmuma adresātiem.

[..]

12 [Strīdīgā] lēmuma 12. pantā Komisija konstatēja, ka laikposmā no 1988. gada 31. decembra līdz 2001. gada 22. martam prasītāja un tās meitassabiedrība *Pegler* bija pārkāpušas EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta noteikumus.

13 Par šo pārkāpumu Komisija [strīdīgā] 2. panta h) punktā ir uzlikusi prasītājai solidāri ar *Pegler* naudas sodu EUR 5,25 miljonu apmērā."

Pārsūdzētais spriedums

3 Prasības pieteikumā, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 15. decembrī, *Tomkins* lūdz Vispārējo tiesu:

— atcelt strīdīgo lēmumu daļā, kas attiecas uz *Pegler* dalības pārkāpumā ilgumu, un

— samazināt naudas sodu, kas tai noteikts solidāri ar *Pegler*.

4 Daļēji atteikusies no savā prasībā apgalvotajiem pamatiem, prasītāja tajā izvirzīja vienu vienīgu pamatu, apgalvojot, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu, nosakot *Pegler* dalības pārkāpumā ilgumu.

5 Proti, no strīdīgā lēmuma izriet, ka Komisija ir atzinusi prasītāju, kurai laikā no 1986. gada 17. jūnija līdz 2004. gada 31. janvārim piederēja 100 % *Pegler* pamatkapitāla, par vainojamu *Pegler* pārkāpjošajā rīcībā un noteikusi tai solidāru atbildību par tās meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu. Šī vainojamība tika pamatota ar *Tomkins* izšķirošās ietekmes īstenošanu attiecībā uz *Pegler* pārkāpuma laikā.

6 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 38. punktā ir uzsvērusi, ka *Tomkins* ir tikusi atzīta par atbildīgu pārkāpumā vienīgi kā *Pegler* mātessabiedrība un tāpēc, ka *Pegler* bija aizliegtās vienošanās dalībniece, un līdz ar to *Tomkins* atbildība nevar pārsniegt *Pegler* atbildību. Taču strīdīgā lēmuma 1. pants, kurā Komisija konstatēja, ka *Pegler* bija aizliegtās vienošanās dalībniece laikposmā no 1988. gada 31. decembra līdz 1993. gada 29. oktobrim, ir atcelts ar Vispārējās tiesas 2011. gada 24. marta spriedumu lietā T-386/06 *Pegler*/Komisija (Krājums, II-1267. lpp.). Tā kā prasītāja pirmajā instancē bija apstrīdējusi *Pegler* dalību pārkāpumā minētajā laikposmā, Vispārējā tiesa izvērtēja šīs atcelšanas sekas attiecībā uz *Tomkins*.

7 Pārsūdzētā sprieduma 40. punktā atgādinājusi Tiesas judikatūru par to, ka Savienības tiesa nevar spriest *ultra petita*, it īpaši faktu, ka tā nevar lemt par apstākļiem, kas attiecas uz citiem adresātiem, nevis prasītājas izvirzītajos prasījumos norādītajiem adresātiem (1999. gada 14. septembra spriedums lietā C-310/97 P Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp.), Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 42. punktā tomēr uzskatīja, ka no konkurences tiesību viedokļa prasītāja bija viena vienība ar savu meitassabiedrību, kura daļēji ir guvusi labumu no prasības atcelt tiesību aktu, par kuru taisīts iepriekš minētais spriedums lietā *Pegler*/Komisija. Tādēļ tās ieskatā, ņemot vērā, ka Komisija ir attiecinājusi atbildību uz prasītāju, šī prasītāja gūst labumu no strīdīgā lēmuma daļējas atcelšanas šajā lietā.

8 Pārsūdzētā sprieduma 44. punktā Vispārējā tiesa secināja – ja, izskatot prasību par tiesību akta atcelšanu, ko atsevišķi cēlušas mātessabiedrība un tās meitassabiedrība, tā ņem vērā meitassabiedrības celtās prasības iznākumu tādēļ, ka mātessabiedrības celtajai prasībai ir tāds pats priekšmets, tā nespriež *ultra petita*.

9 Tā kā mātessabiedrības atbildība bija cieši saistīta ar tās meitassabiedrības atbildību, jo *Tomkins* solidāra naudas soda maksāšana nebūtu iespējama, ja tā nebūtu vainojama par *Pegler* pārkāpjošo rīcību, Vispārējā tiesa strīdīgo lēmumu atcēla tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasītājas dalības pārkāpumā sākuma laikposmu, proti, no 1988. gada 31. decembra līdz 1993. gada 29. oktobrim, un līdz ar to Vispārējā tiesa *Tomkins* uzlikto naudas sodu samazināja no EUR 5,25 miljoniem līdz EUR 4,25 miljoniem, no kuriem EUR 3,4 miljoni maksājami solidāri ar *Pegler*.

10 Jautājumā par pārkāpuma izbeigšanu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 53. punktā nosprieda, ka Komisija bija pamatoti uzskatījusi, ka *Pegler* nav pierādījusi, ka tā norobežojusies no 2000. gada 10. jūnijā noslēgtā nolīguma, kura mērķis bija cenu paaugstināšana no 2000. gada 14. augusta, un ka tādēļ šī sabiedrība joprojām ir bijusi aizliegtās vienošanās dalībniece līdz brīdim, kad vienošanās, pēc Komisijas domām, beidzās, proti, kad Komisija 2001. gada martā veica neizziņotās pārbaudes.

Lietas dalībnieku prasījumi

11 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu un

— pilnībā noraidīt *Tomkins* celto prasību Vispārējā tiesā.

12 *Tomkins* lūdz Tiesu:

— noraidīt visu apelācijas sūdzību kā nepamatotu un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus gan pirmajā, gan apelācijas instancē.

Par apelācijas sūdzību

Lietas dalībnieku argumenti

13 Apelācijas sūdzības pamatojumam Komisija izvirza piecus pamatus, attiecīgi, par to, ka Vispārējā tiesa neesot ievērojusi noteikumu par *ultra petita* spriedumu, kļūdaini konstatējusi, ka mātessabiedrības un tās meitassabiedrības prasību pieteikumiem bijis viens un tas pats priekšmets, neesot ņēmusi vērā faktu, ka *Tomkins* ietilpa uzņēmumā, kurš atzinies pārkāpuma izdarīšanā, neesot norādījusi pamatojumu un par to, ka pārsūdzētā sprieduma motīvi esot pretrunīgi un, visbeidzot, esot pārkāptas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

Par pirmo pamatu

14 Pirmajā pamatā Komisija apgalvo, ka, atceldama strīdīgo lēmumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz šajā lēmumā konstatēto dalības pārkāpumā ilguma daļu, pamatojoties uz elementiem, kurus *Tomkins* nekad nav norādījusi, Vispārējā tiesa nav ievērojusi noteikumu, kas tiesai aizliedz spriest *ultra petita*. Tiesas judikatūrā, it īpaši iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c. un 2011. gada 29. marta spriedumā apvienotajās lietās C-201/09 P un C-216/09 P *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c. (Krājums, I-2239. lpp.), neesot apstiprināts izņēmums no šī noteikuma tāpēc vien, ka prasītāji veido vienu uzņēmumu un ir atzīti par solidāri atbildīgiem. Katra prasītāja, kas ir lēmuma adresāts, prasītās atcelšana apmērs neizbēgami nosakāms atbilstoši pamatiem, ko katrs no tiem ir apgalvojis savā lietā, un nekāds izņēmums nav pieļaujams attiecībā uz adresātiem, kas veido vienu uzņēmumu.

15 Komisija uzskata, ka uzņēmuma kā saimnieciskas vienības jēdzienu konkurences jomā LESD 101. panta izpratnē un Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), izpratnē Vispārējā tiesa ir sajaukusi ar tādas juridiskas personas jēdzienu procesuālā izpratnē, kas, pamatojoties uz LESD 263. pantu un Regulu Nr. 1/2003, iesniegusi pieteikumu Savienības tiesās. Pamatodamās uz iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c., Komisija uzskata, ka tādas vienības celta prasība, kura ietilpst koncernā, neietekmē pārējo koncerna vienību juridisko stāvokli. Lēmuma adresātam pašam ir jāizlemj par savas Savienības tiesās celtās prasības apjomu, kā arī par pamatiem, ko tas vēlas izvirzīt. Pieņemot, ka attiecībā uz meitassabiedrību pieņemta lēmuma daļēja atcelšana apliecina Komisijas pieļautu kļūdu pēc būtības, kas iespējami varētu dot labumu mātessabiedrībai, šai sabiedrībai šī kļūda Vispārējā tiesā ir jānorāda pašai.

16 Komisija apgalvo, ka viena uzņēmuma juridiskām vienībām uzliktie naudas sodi var atšķirties, pat ja attiecībā uz kādu šo naudas sodu daļu ir noteikta solidāra atbildība. Līdz ar to viena un tā paša uzņēmuma divu vienību solidārā atbildība neietekmē no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c. izrietošās judikatūras piemērošanu *ultra petita* spriedumu jautājumā. Šajā lietā *Tomkins* atbildība un *Pegler* atbildība neesot cieši saistītas.

17 Komisija norāda, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, lemjot par prasības pamatu attiecībā uz dalības pārkāpumā ilgumu, neizskatīdama pašas *Tomkins* izvirzītos juridiskos argumentus par pārkāpuma sākuma datumu un šajā ziņā atsaukdamās vienīgi uz iepriekš minētā sprieduma lietā *Pegler*/Komisija iznākumu. Tādējādi Vispārējā tiesa esot brīvi interpretējusi un pārkvalificējusi prasības priekšmetu.

18 Komisija turklāt apgalvo, ka, samazinādama *Tomkins* uzlikto naudas sodu, pamatojoties uz citu spriedumu, Vispārējā tiesa esot nepamatoti iejaukusies Komisijas kompetencē. Tieši Komisijai, nevis Vispārējai tiesai esot jāizdara secinājumi no minētā sprieduma, vajadzības gadījumā samazinot vai atceļot šo naudas sodu, lai ievērotu minēto spriedumu par tiesību akta atcelšanu.

19 *Tomkins* norāda, ka pirmais izvirzītais pamats ir nepieņemams, jo Komisija cenšoties panākt jaunu vērtējumu par Vispārējās tiesas jau novērtētajiem faktiem un konkrēti par konstatējumiem attiecībā uz *Tomkins* piedēvētā pārkāpuma ilgumu, kas esot pretrunā apelācijas būtībai.

20 Pakārtoti, *Tomkins* apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav spriedusi *ultra petita* un nav novirzījusies no judikatūras šajā jomā. Tā apgalvo, ka *Pegler* dalības pārkāpumā ilguma un naudas soda samazināšana ar pamatojumu, ka Komisija šī ilguma noteikšanā ir pieļāvusi kļūdu, ir viens no tās prasījumu punktiem, kas skaidri norādīts tās prasības pieteikumā Vispārējai tiesai. Turklāt iepriekš minētajiem spriedumiem lietā Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., kā arī apvienotajās lietās *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c. šajā lietā neesot nozīmes.

21 *Tomkins* apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav radījusi izņēmumu no procesuālā noteikuma, saskaņā ar kuru tiesa nevar spriest *ultra petita*, bet ka tā ir pareizi novērtējusi šīs lietas faktus, it īpaši attiecībā uz abu viena koncerna sabiedrību solidāro atbildību. Komisija savā apelācijas sūdzībā veiktajā faktu novērtējumā esot sajaukusi *Tomkins* izvirzīto pamatu par *Pegler* izdarītā pārkāpuma ilguma un par maksājamo naudas sodu samazināšanu, kā arī šo prasījumu pamatošanai apgalvotos faktus par precīziem pārkāpuma sākuma un izbeigšanas datumiem. Komisija nevarot apgalvot, ka sabiedrībai *Tomkins* ir jāuzņemas uz to attiecināmā atbildība, taču bez iespējas gūt labumu no Vispārējās tiesas veiktā attiecīgās meitassabiedrības primārās un tiešās atbildības apjoma samazinājuma, kā rezultātā rastos atbildība, kas nevarētu būt kopīga un solidāra.

22 Runājot par konkurences jomas materiālo tiesību normu, kas balstītas uz uzņēmuma jēdzienu, sajaukšanu ar procesuālo tiesību normām, kuru pamatu veido juridiskas vienības jēdziens, *Tomkins* uzsver, ka Komisija ir kļūdaini kvalificējusi Savienības tiesības. Vispārējā tiesa esot pamatoti atzinusi, ka starp iepriekš minētajiem spriedumiem lietā *Pegler*/Komisija un *Tomkins*/Komisija ir cieša un "nesaraujama" saikne, kas pareizas tiesvedības interesēs attaisnojot savstarpējas atsauces starp šīm divām lietām.

Par otro pamatu

23 Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatīdama, ka *Tomkins* un tās meitassabiedrības *Pegler* prasību atcelt tiesību aktu pamatošanai izvirzītajiem prasījumiem esot "tāds pats priekšmets". Komisija uzskata, ka abas šīs juridiskās personas apstrīd dažādus dalības pārkāpumā laikposmus, proti, *Tomkins* – no 1988. gada 31. decembra līdz 1989. gada 7. februārim, tātad 38 dienas, bet *Pegler* – no 1988. gada 31. decembra līdz 1993. gada 29. oktobrim, tātad 4 gadus 9 mēnešus un 29 dienas. Šīs atšķirības kopā ar tām, kuras izriet no fakta, ka šo abu vienību izvirzītie dažādie pamati un argumenti, pēc Komisijas domām, ir prasījumi ar atšķirīgu priekšmetu.

24 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 42. punktā Vispārējā tiesa esot pamatojusies uz kļūdainu premisu par faktiem – kas iespējami var būt faktu sagrozīšana – ka *Tomkins* esot apgalvojusi, ka, "ja [strīdīgais] lēmums būtu jāatceļ attiecībā uz *Pegler*, tas esot jāatceļ arī daļā attiecībā uz prasītāju". Taču *Tomkins* šādu pamatu nav izvirzījusi ne savā prasības pieteikumā par tiesību akta atcelšanu, ne savā replikas rakstā, tāpēc Vispārējā tiesa esot sagrozījusi prasītājas apgalvoto pamatu.

25 Kā uzskata *Tomkins*, Vispārējā tiesa esot pamatoti konstatējusi, ka tās un *Pegler* prasījumiem esot "tāds pats priekšmets", jo abas lietas dalībnieces katra savā prasības pieteikumā esot skaidri prasījušas samazināt Komisijas konstatēto *Pegler* dalības pārkāpumā ilgumu.

Par trešo pamatu

26 Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, samazinādama "*Tomkins* uzņēmuma" vienības atbildību ar pamatojumu, ka dalības pārkāpumā ilgums ir ticis samazināts kādai citai šī uzņēmuma vienībai, proti, tā meitassabiedrībai *Pegler*. Tomēr *Pegler* atbildības par pārkāpumu samazinājums bija pamatots ar *Pegler* kā "snaudošās sabiedrības" statusu, nevis ar faktu, ka pārkāpumā nav piedalījies attiecīgais koncerns. Fakts, ka šī pēdējā sabiedrība varēja nebūt pareizā apstrīdētā lēmuma adresāte koncernā saistībā ar kādu noteiktu laikposmu, attiecas vienīgi uz šo meitassabiedrību un neatbrīvo uzņēmumu kopumā no atbildības par konkurences tiesību normu pārkāpumu. Tādējādi *Tomkins* uzlikto naudas sodu par laikposmu no 1989. gada 20. janvāra līdz 1993. gada 29. oktobrim Vispārējā tiesa tiesiski nevarēja atcelt tāpēc, ka "*Tomkins* atbildība ir cieši saistīta ar *Pegler* atbildību", pamatojoties uz šādu saikni, lai gan tādas nemaz neesot bijis.

27 *Tomkins* apgalvo, ka trešais pamats ir nepieņemams tāpēc, ka tā mērķis ir panākt jaunu vērtējumu par faktiem, ko Vispārējā tiesa jau ir novērtējusi, un ka turklāt Komisija šo pamatu nav izvirzījusi pirmajā instancē.

Par ceturto pamatu

28 Pakārtoti, Komisija apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojumā ir trūkums, jo minētajā spriedumā neesot pietiekami skaidri pateikts, ka ar to tiek izdarīta atkāpe no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c. Turklāt pārsūdzētā sprieduma 56. un 57. punktā, kas attiecas uz reizināšanas koeficientu preventīvās iedarbības nodrošināšanai, Vispārējā tiesa esot izteikusies nekonsekventi un neprecīzi, jo vispirms aicina Komisiju noteikt sekas, kādas izriet no solidārās atbildības par *Tomkins* naudas soda samaksu, bet pēc tam šā sprieduma 59. punktā pati nosaka naudas soda apmēru.

29 *Tomkins* uzskata, ka šis ceturtais pamats nav pamatots, uzsverot, ka Vispārējās tiesas argumentācija tās spriedumā ir izklāstīta pietiekami skaidri, tādējādi ļaujot lietas dalībniekiem iepazīties ar sprieduma pamatojumu un Tiesai veikt pārbaudi.

Par piekto pamatu

30 Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi sacīkstes principu un tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, liedzot tai iespēju paust viedokli par Vispārējās tiesas nodomu samazināt *Tomkins* uzlikto naudas sodu, un balstīdamās vienīgi uz pamatiem, ko *Pegler* izvirzījusi kādā citā lietā. Atsaukdamās uz kāda sprieduma daļu, kaut gan šo *Pegler* prasības pamatošanai izvirzīto pamatu *Tomkins* nav izvirzījusi tiesvedības rakstveida daļā, Vispārējā tiesa esot pārkāpusi Komisijas tiesības uz aizstāvību.

31 *Tomkins* uzskata, ka šis pamats ir nepamatots, jo Komisija ir piedalījusies tiesvedībā, kurā tika taisīts iepriekš minētais spriedums lietā *Pegler*/Komisija, un tādējādi tai ir bijis gluži labi zināms par argumentiem saistībā ar pārkāpuma ilgumu. *Tomkins* uzskata, ka tiesvedībā, kurā taisīts pārsūdzētais spriedums, šo pamatu Komisija nav izvirzījusi tikai taktisku apsvērumu dēļ.

Tiesas vērtējums

Par pirmo, otro un trešo pamatu

32 Tā kā pirmais, otrais un trešais apelācijas sūdzības pamats lielā mērā savstarpēji pārklājas, tie ir jāizskata kopā.

33 Pārsūdzētā sprieduma 38. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka "prasītāja nav atzīta par atbildīgu par konkrēto aizliegto vienošanos tādēļ, ka būtu tieši piedalījusies tās īstenošanā. Tā ir atzīta par atbildīgu pārkāpumā vienīgi kā mātessabiedrība, ņemot vērā *Pegler* dalību aizliegtās vienošanās īstenošanā. Tādēļ tās atbildība nevar pārsniegt *Pegler* atbildību".

34 Lietas dalībnieces neapstrīd, ka *Tomkins* atbildība izriet tikai un vienīgi no apstākļa, ka tās meitassabiedrība *Pegler* strīdīgajā lēmumā ir atzīta par aizliegtās vienošanās dalībnieci.

35 Tomēr šajos trijos apelācijas sūdzības pamatos Komisija būtībā apgalvo, ka, lai vai kāda būtu šo divu viena koncerna sabiedrību veidotā uzņēmuma atbildība par strīdīgajā lēmumā konstatēto pārkāpumu, sabiedrība *Tomkins* tās Vispārējā tiesā ierosinātās prasības tiesvedībā nevarot gūt labumu no pārkāpuma ilguma samazinājuma, par ko Vispārējā tiesa nolēmusi tiesvedībā, kas ir ierosināta ar pavisam citu prasību, ko Vispārējā tiesā cēlusi sabiedrība *Pegler*, pamatojoties uz argumentiem, ko *Tomkins* pati savā prasībā nav izvirzījusi.

36 Savā trešajā pamatā Komisija balstās uz viena koncerna juridiski atsevišķu vienību atbildības nošķiršanu un konkrēti norāda, ka šajā lietā strīdīgais lēmums ir ticis adresēts gan *Tomkins*, gan *Pegler* un ka konstatējums par laikposmu no 1988. gada 31. decembra līdz 1993. gada 29. oktobrim tika atcelts, tāpēc ka *Pegler* sākumā bijusi "Anglijas sabiedrību tiesību izpratnē "snaudoša" sabiedrība" un vēlāk – "snaudoša sabiedrība, kas darbojas pilnvarnieka statusā".

37 Tomēr šie apsvērumi nav pietiekami, lai apšaubītu Vispārējās tiesas konstatējumu pārsūdzētā sprieduma 38. punktā, jo, lai atbildību piedēvētu kādai koncerna vienībai, ir jāiesniedz pierādījumi, ka vismaz viena vienība ir pārkāpusi Savienības konkurences tiesību normas, un šim apstāklim ir jābūt norādītam lēmumā, kas ir stājies likumīgā spēkā.

38 Taču šajā lietā šāds pierādījums par laikposmu no 1988. gada 31. decembra līdz 1993. gada 29. oktobrim galu galā nav iesniegts, jo strīdīgo lēmumu daļā, kas attiecas uz šo laikposmu, Vispārējā tiesa atcēla savā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Pegler*/Komisija. Iemeslam, kādēļ tika konstatēta *Pegler* pārkāpjošās rīcības neesamība, šajā ziņā nav nozīmes.

39 Līdz ar to Vispārējā tiesa ir pamatoti balstījusies uz premisu, ka *Tomkins* kā mātessabiedrības atbildība šajā gadījumā ir tikai atvasināta un fakultatīva un tādējādi atkarīga no tās meitassabiedrības *Pegler* atbildības, jo šīm abām sabiedrībām turklāt solidāri piespriests maksāt naudas sodu, kura apmēru ir lūgts samazināt.

40 Vēl jāpiebilst, ka pirmajā instancē *Tomkins* izvirzītie pamati un argumenti, kā redzams pārsūdzētā sprieduma 25. un 28.–30. punktā, attiecās nevis uz tās pašas dalību pārkāpumā, bet gan vienīgi uz *Pegler* dalību tajā.

41 Savā pirmajā pamatā Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa, samazinādama pārkāpuma ilgumu arī attiecībā uz *Tomkins*, lai gan šī sabiedrība to nebija skaidri lūgusi, ir spriedusi *ultra petita* pretēji Tiesas judikatūrai, kas it īpaši ir pausta iepriekš minētajos spriedumos lietā Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., kā arī apvienotajās lietās *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c.

42 Savā otrajā pamatā Komisija atzīst, ka *Tomkins*, tāpat kā *Pegler*, Vispārējā tiesā ir apstrīdējusi strīdīgajā lēmumā konstatēto pārkāpuma ilgumu. Tomēr tā uzsver, ka šī mātessabiedrība ir apšaubījusi nevis tieši to pašu laikposmu, ko tās meitassabiedrība, bet gan tikai vienu niecīgu šī laikposma daļu, turklāt izvirzīdama no *Pegler* izvirzītajiem atšķirīgus argumentus. Komisija no tā secina, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 44. punktā nospriezdama, ka *Pegler* un *Tomkins* atsevišķi celtajām prasībām esot tāds pats priekšmets, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

43 Taču jākonstatē, ka gadījumā, kad mātessabiedrības atbildība ir pilnībā atvasināta no tās meitassabiedrības atbildības un kad šīs abas sabiedrības ir cēlušas prasības, kuru mērķis tostarp ir panākt, lai Vispārējā tiesa naudas sodu samazinātu saistībā ar meitassabiedrības izdarītā pārkāpuma ilguma samazināšanu, "tāda paša priekšmeta" jēdziens neprasa, lai šo sabiedrību prasības pieteikumiem būtu vienāds apjoms un vienādi argumenti, ko šīs sabiedrības ir izvirzījušas, lai apstrīdētu Komisijas konstatēto pārkāpuma ilgumu.

44 Tāpēc, tā kā nav strīda par to, ka gan *Pegler*, gan *Tomkins* ir apstrīdējusi pārkāpuma ilgumu un ka viena šī laikposma daļa bija identiska, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 44. punktā paustajos konstatējumos nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

45 Savukārt Komisijas arguments, ka Vispārējā tiesa esot sagrozījusi *Tomkins* izvirzīto pamatu, ir jānoraida kā neefektīvs. Proti, no pašreizējā sprieduma iepriekšējiem punktiem izriet, ka Vispārējā tiesa secinājumu par mātessabiedrības un tās meitassabiedrības prasības pieteikumu priekšmeta vienādību varēja izdarīt neatkarīgi no tā, vai *Tomkins* savā prasībā ir vai nav izvirzījusi prasījumu, kas ir norādīts pārsūdzētā sprieduma 42. punkta trešajā teikumā un atkārtots šā sprieduma 24. punktā.

46 Runājot par šā sprieduma 41. punktā minēto judikatūru, jākonstatē, ka pretēji Komisijas viedoklim šī judikatūra nav attiecināma uz šā strīda atrisinājumu.

47 Proti, iepriekš minētajā lietā Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., atšķirībā no šajā lietā notikušā, sabiedrība *AssiDomän Kraft Products AB* un sešas citas Zviedrijas sabiedrības prasību par Komisijas lēmumu nebija cēlušas, un attiecīgo lēmumu Tiesa daļēji atcēla, pamatodamās uz citu uzņēmumu celtu prasību.

48 Tiesvedība apvienotajās lietās *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c. cita rakstura juridiskā jautājumā, proti, par noilguma termiņa sodu izpildei apturēšanu, attiecās uz trijām viena koncerna sabiedrībām. Minētā sprieduma 149. punktā Tiesa konstatēja, ka Komisijas sākotnējais lēmums attiecās tikai uz vienu no šīm sabiedrībām, un Vispārējā tiesa šo lēmumu bija atcēlusi tikai attiecībā uz šo vienu sabiedrību. Tāpēc no šādas atcelšanas nevarēja secināt nekādas sekas attiecībā uz abām pārējām sabiedrībām.

49 Līdz ar to tādā lietā, kā pašreiz izskatāmā, kad mātessabiedrības atbildība ir atvasināta tikai no tās meitassabiedrības atbildības un kad mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir cēlušas paralēlas prasības ar vienādu priekšmetu, Vispārējā tiesa varēja ņemt vērā *Pegler* celtās prasības iznākumu un strīdīgo lēmumu par laikposmu līdz 1993. gada 29. oktobrim atcelt arī attiecībā uz *Tomkins*, un tas nav *ultra petita* spriedums.

50 Šajā ziņā Komisijas minētā iespēja, ka tā pati var grozīt vai atsaukt savu lēmumu par mātessabiedrību, lai ņemtu vērā Vispārējās tiesas sprieduma sekas, pietiekami nenodrošina uzņēmumu tiesību aizsardzību Savienības konkurences tiesību piemērošanas jomā.

51 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Komisijas pirmais, otrais un trešais pamats nav pamatoti.

Par ceturto pamatu

52 Ceturtajam apelācijas sūdzības pamatam ir divas daļas.

53 Pirmajā daļā Komisija pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav norādījusi pietiekamu un skaidru argumentāciju, lai pamatotu strīdīgā lēmuma daļēju atcelšanu. Komisija lielā mērā atkārto jau pirmajā, otrajā un trešajā pamatā paustos argumentus.

54 Šajā ziņā pietiek norādīt uz Tiesas apsvērumiem par šiem pamatiem, no kuriem izriet, ka Komisijas pārmetumi nav pamatoti.

55 Otrajā daļā Komisija apgalvo nekonsekvenci vai neprecizitāti pārsūdzētā sprieduma pamatojumā, jo Vispārējā tiesa, no vienas puses, attiecībā uz koeficientu preventīvās iedarbības nodrošināšanai aicina Komisiju ņemt vērā savu iepriekš minēto spriedumu lietā *Pegler*/Komisija un, no otras puses, pati pārsūdzētā sprieduma 59. punktā nosaka *Tomkins* uzlikto naudas soda apmēru.

56 Tomēr jākonstatē, ka pārsūdzētajā spriedumā nav atrodama nekāda pretruna vai neprecizitāte. Proti, Vispārējā tiesa naudas sodu samazināja tikai tiktāl, ciktāl tā strīdīgo lēmumu par laikposmu līdz 1993. gada 29. oktobrim atcēla arī attiecībā uz *Tomkins*. Turpretim tā paša sprieduma 56.–58. punktā Vispārējā tiesa izdarīja secinājumus no fakta, ka *Tomkins* prasība nebija par kļūdu, ko Komisija bija pieļāvusi, piemērojot reizināšanas koeficientu preventīvās iedarbības nodrošināšanai.

57 No tā izriet, ka ceturtais pamats nav pamatots.

Par piekto pamatu

58 Šajā pamatā Komisija apgalvo, ka esot pārkāptas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu. Konkrēti, Vispārējai tiesai tiek pārmests, ka tā nav devusi Komisijai iespēju paust savu viedokli par Vispārējās tiesas nodomu pamatoties uz *Pegler* izvirzītajiem pamatiem.

59 Uzreiz jānorāda, ka Komisija šajā lietā nebija lūgusi rīkot tiesas sēdi. Kā jau Vispārējā tiesa norāda pārsūdzētā sprieduma 23. punktā, Komisija vēstulē bija norādījusi, ka "tā paļaujas uz Vispārējās tiesas viedokli jautājumā par tiesas sēdes [rīkošanas] lietderību izskatāmajā lietā".

60 Komisijas kritika par sacīkstes principa un tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu neievērošanu ir balstīta uz nelokāmu šīs iestādes pārliecību, ka pilnībā vienādu prasību neesamības gadījumā mātessabiedrībai – *Tomkins* ir absolūti neiespējami gūt labumu no pārkāpuma ilguma samazinājuma, kas ir noteikts attiecībā uz tās meitassabiedrību – *Pegler*.

61 No Tiesas apsvērumiem un secinājumiem par pirmo, otro un trešo pamatu ir redzams, ka noteiktos apstākļos šāda iespēja pastāv. Šādas iespējas izmantojamība izriet no Vispārējās tiesas juridiskā izvērtējuma, kuru minētajai tiesai ir tiesības veikt, par to līdz sprieduma pasludināšanai nebrīdinot lietas dalībniekus. Šāda rīcība nav tiesību uz aizstāvību vai tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu pārkāpums.

62 No tā izriet, ka piektais pamats nav pamatots.

63 Tā kā neviens no Komisijas izvirzītajiem pamatiem nav apmierināts, apelācijas sūdzība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

64 Saskaņā ar Reglamenta 184. panta 2. punktu Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, ja apelācijas sūdzība ir nepamatota. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā *Tomkins* ir prasījusi piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Komisijai spriedums nav labvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]